

Klinik/enhet Kliniköverskridande verksamhet	Sammanställt av Woivalin Tora	Granskat av	Godkänt av/datum Woivalin Tora 2022-07-29	Version 4	Uppföljning senast 2024-07-29
---	----------------------------------	-------------	---	--------------	-------------------------------------

Covidsmitta på äldreboenden

Röd font= ändring från tidigare rekommendation

Rekommendationen gäller avdelningsliknande förhållanden, där det finns patienter/klienter som hör till riskgrupp för allvarlig covid-19. I första hand äldreomsorgens enheter för heldygnsvård. Av KST:s boendeenheter närmast Åkersvängen.

Avsikten är att identifiera de patienter som kan ha nytta av vårdåtgärder, samt förhindra spridning av smitta till fler sköra patienter.

En eller flera patienter testar positivt för covid-19

Ursprunget till smittan är okänt

- All personal på enheten (de kan vara ursprung till smittan, eller kan ha blivit smittade av index) testas **snarast**. **Alla som varit på jobb 48 h innan den smittade fick symtom.**
 - Enheten själv tar fram listor på personal
 - Personalen bokar in sig på test på drive-in
 - Förmannen följer upp resultaten (de anställda meddelar).
- Alla klienter på enheten provtas **snarast**.
 - Sjukskötarledda enheter beställer och tar prover själva
 - På övriga enheter planeras provtagningen i samråd med hemsjukvården.
 - Hemsjukvården beställer proverna och följer upp testresultaten.
 - **Som kvitterare för provet väljs Coronasjukskötare och under kommentarer i labremissen skriver man boendeenhets namn.**
- **Personal och patienter som inte har symtom och har haft covid-19 de senaste 2 -3 månaderna behöver inte provtas.**
- Smittskyddet konsulteras vid behov. Ring Hälsocentralen i Mariehamn för kontakt.
- Nya prover tas genast hos de som får symtom. **Hos övriga upprepas proverna inte.**

Undantag - ursprunget till smittan är känt

- t.ex. **en** besökare eller annan **tillfällig** exponering. Man är inte orolig för att ursprunget är på avdelningen.

- Då ska exponerad personal och exponerade klienter inte testas för tidigt; ca 3 dagar efter exponeringen. De som har symtom testas alltid genast.

Försiktighetsåtgärder

- Patienter/klienter som är exponerade rekommenderas karantänliknande förhållanden i **5 dagar** från den senaste exponeringen.
- Exponerade är de som delat rum eller tillbringat mer tid tillsammans, inte bara tillfälligt vistats i samma utrymmen. Således behöver inte alla boende sättas i karantän om den/de smittade mest varit på eget rum.
- Om den smittade har "vandrat" överallt går det däremot inte att avgränsa, utan de flesta är exponerade (om de inte vistats enbart på eget rum)
- Personal som använt skyddsutrustning är inte exponerade, och har inte heller exponerat patienter/klienter. Dessa behöver inte sättas i karantän.
- Avdelningen /boendeenheten rådgör med smittskyddet vid behov.

Isolering

- Smittade klienter placeras i eget rum eller kohorteras med andra smittade.
- En klient som bor med sin partner får bo kvar och bägge hanteras som smittsamma.
- **Vid positivt covid-test kartlägger institutionens eller ESB-enhetens sjukskötare patientens symtom och när symtomen började. Man kontaktar därefter smittskyddets sjukskötare som fastställer isoleringstiden och journalför detta.**
- **På övriga ESB görs detta av hemsjukvårdens sjukskötare.**
- Isoleringstiden för klienter baseras på individens symtom och kan vara **5–14 dagar**. Vid lindriga eller inga symtom är isoleringstiden som regel **5 dagar**. **Patienten ska ha varit symtomfri två dygn innan isoleringen avbryts.**
- Rådgör med smittskyddets sjukskötare vid behov. Smittskyddsläkare konsulteras enligt behov.

Smittskydd på boendeenheten

- Goda hygienrutiner och kohortering följs. Huvudprinciperna framgår t.ex. på THL:s sida [Bekämpning av coronavirussmitta i långtidsvårdens och -omsorgens verksamhetsenheter](#)
- Personal på en avdelning med smitta arbetar med skyddsnivå 2 och FFP2-mask hela tiden för att skydda sig själv.
- Noteras att klienter som är i isolering eller karantän har rätt att ha kontakt med andra på ett sätt som inte medför ökad smittorisk.

Uppföljning av patienter

- **Lindrigt sjuka patienter följs upp på boendet med stöd av egen sjukskötare eller hemsjukvården. Personalen på boendet följer med**

vitalparametrarna och rapporterar till sjukskötare vid försämring i måendet.

- Sjukskötare kan koppla in primärvårdens läkare om det behövs. Vanligen den läkare som har ansvar för ett boende; för mindre boenden följs patienterna av någon annan HC-läkare. Sjukskötare registrerar vitalparametrar och förändringar i måendet enligt överenskommelse.
- Vid plötslig försämring kan boendet kontakta Akuten, men målet är att skapa en så god uppföljning att försämringsfaser upptäcks i tid.

Kontaktuppgifter

- Sjukskötare på hälsocentralens smittskydds-enhet är tillgängliga vardagar under tjänstetid. Ring hälsocentralen i Mariehamn tfn 018-538500 eller Godby tfn 018-535819 så tar vi kontakt. Under helger kan sjukskötare på hälsocentralen i Mariehamn hjälpa vid behov.

Covidsymtom och exponering hos personal i vårdarbete

Vid symtom

Stanna hemma tills symptomen avtar. Boka tid för covidtest. Om du haft covid de senaste tre månaderna och har lindriga symtom behöver du inte provta dig.

Vid covidsmitta i hushållet

Bor du i samma hushåll som någon som har konstaterad covid-19 räknas du som högriskkontakt och ska vara speciellt försiktig i fem dagar. Om du är symtomfri får du arbeta och behöver inte testa dig.

Följ dessa försiktighetsåtgärder:

- kirurgiskt munskydd under vistelse på arbetsplatsen
- mat- och kaffepauser och tid utan munskydd endast i enskildhet.
- var vaksam på symtom. Avbryt arbetet vid symtom, informera förman och boka tid för covidtest. Om du utvecklar symtom efter att ha exponerats i hemmet behöver du ta ett covidtest även om du tidigare genomgått covidinfektion.
- håll distans till andra i mån av möjlighet.

Vid covidsmitta på enheten

Om någon personal på enheten insjuknat i covid:

- Enheten kartlägger själv vilka patienter och vilka personal som haft kontakt med den smittade från tidpunkten 48 h innan personens symtom började.
- Kontakter med skyddsutrustning leder inte till karantän eller försiktighetsåtgärder för vare sig patienter eller personal.
- Kontakter utan skyddsutrustning är vanligen kaffe- och lunchpauser.
- Den (personal) som oskyddat vistats i samma utrymme som en covidsmittad (oberoende av hur lång tid) ska omedelbart, och i fem dagars tid efter exponeringen:
 - använda munskydd under arbete.
 - mat- och kaffepauser och tid utan munskydd endast i enskildhet.

- vara vaksam på symtom. Avbryt arbetet vid symtom, informera förman och boka tid för covidtest.
- håll distans till andra i mån av möjlighet.

Isolering vid covid-19

- En personal som insjuknat i covid-19 isoleras på samma sätt som alla andra.
- Isoleringstiden ska vara minst fem dagar **från symtomstart**.
- När dina symtom har minskat betydligt, och det har gått minst fem dagar, kan du återgå till jobb. Du ska vara feberfri sedan två dagar. Det betyder att du kan avsluta din isolering trots att du har lindriga symtom som snuva, rethosta, trötthet och förlust av smak och lukt.
- **ÅHS skriver för närvarande ut isoleringsintyg på 5 dagar från provtagningsdatum för alla covidpositiva i arbetsför ålder. Det intyget kan alltså avbrytas tidigare om 5 dagar gått och man mår bra.**
- Om du inte känner dig arbetsför efter din isoleringstid ska du kontakta din företagshälsovård eller hälsocentralen för vanlig sjukskrivning.
- När du återvänder till arbetsplatsen efter din isolering ska du iaktta försiktighetsåtgärder upp till tio dagar från symtomstart. Till exempel fem dagar hemma, fem dagar försiktig, eller sju dagar hemma, tre dagar försiktig.
- **Försiktighetsåtgärder = munskydd, mat och kaffe i enskildhet, håll distans.**